

RIKSDAGENS PROTOKOLL

Nr 37

FÖRSTA KAMMAREN

1967

20—25 oktober

Debatter m. m.

Fredagen den 20 oktober

Sid.

Interpellation av herr Nilsson, Ferdinand, (cp) ang. skyldighet för företag att varsla om driftsnedläggning m. m.	3
Meddelande ang. enkla frågor:	
av herr Hübinette (h) ang. ersättning till kommuner för utgifter i samband med inrättande av vissa arvodestjänster	5
av herr Wallmark (h) ang. uttalande om ansvarslöshet hos företrädare för svensk storindustri	5

Tisdagen den 24 oktober

Interpellationer:	
av herr Björk (s) ang. följderna för arbetsmarknads- och invandringspolitiken m. m. av en anpassning till Romfördraget	6
av herr Högström (s) ang. utnyttjande av järnvägarna för massgodstransporter inom skogsnäringen	8
Meddelande ang. enkla frågor:	
av herr Enarsson (h) ang. ersättning till Vänernfiskare för mistad utkomst till följd av kvicksilverföreningar	8
av herr Strandberg (h) ang. jetflygtrafik på Bromma flygplats	8
av herr Strandberg (h) ang. statliga ingrepp i avtalsförhandlingarna på löne marknaden	9

Onsdagen den 25 oktober

Interpellationer:	
av herr Dahlén (fp) om en familjepolitisk reform	10
av herr Werner (vpk) ang. åtgärder i anledning av den ökade arbetslösheten	11

Samtliga avgjorda ärenden

Onsdagen den 25 oktober		Sid.
Bevillningsutskottets betänkande nr 52, ang. avtal med Belgien för undvikande av dubbelbeskattning och för reglering av vissa andra frågor beträffande skatter på inkomst och förmögenhet		10
Första lagutskottets utlåtande nr 42, om underrättelse i visst fall till part inför domstol om dom		10
— nr 43, ang. testamentsbevakning		10
— nr 44, om straffrihet för mindre, oavsiktliga förseelser		10
— nr 48, om hävande av adoptivförhållande		10
— nr 52, ang. tillsättandet av ledamöter i domkapitel		10

Fredagen den 20 oktober

Kammaren sammanträdde kl. 14.00; och dess förhandlingar leddes av herr andre vice talmannen.

Upplästes följande till kammaren inkomna ansökan:

Till riksdagens första kammare

Härmed har jag äran anhålla om ledighet från riksdagsarbetet under tiden den 17/10—den 25/10 1967 för att som delegat deltaga i Förenta Nationernas generalförsamling i New York.

New York den 15/10 1967

G. Ivar Virgin

Den begärda ledigheten beviljades.

Föredrogos och hänvisades

motionerna nr 865—867 till bevillningsutskottet,

motionerna nr 868—870 till statsutskottet och

motionerna nr 871—875 till lagutskott.

Anmälades och bordlades

bevillningsutskottets betänkande nr 52, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående godkännande av avtal mellan Sverige och Belgien för undvikande av dubbelbeskattning och för reglering av vissa andra frågor beträffande skatter på inkomst och förmögenhet; samt

första lagutskottets utlåtanden:

nr 42, i anledning av väckt motion om underrättelse i visst fall till part inför domstol om dom;

nr 43, i anledning av väckt motion angående testamentsbevakning;

nr 44, i anledning av väckt motion om straffrihet för mindre, oavsiktliga förseelser;

nr 48, i anledning av väckta motioner om hävande av adoptivförhållande; och

nr 52, i anledning av väckta motioner angående tillsättandet av ledamöter i domkapitel.

Interpellation ang. skyldighet för företag att varsla om driftsnedläggning
m. m.

Herr NILSSON, FERDINAND, (cp) erhöll på begäran ordet och anförde:

Herr talman! Belastningen av den svenska företagsamheten genom skatter och avgifter träffar hårt företagen. Särskilt ogynnsamt har de företagsbranscher drabbats, där företagen tidigare räknat med ett tullskydd som i viss utsträckning reserverat för dem hemmamarknaden. Sedan detta skydd successivt bortfallit av hänsyn till exportindustrins intresse av s. k. stor-marknad medan arbetsmarknadsprotektionismen utbyggs har en mängd företag, särskilt inom sko-, textil- och kemisk industri, fått slå igen och företagsdöden synes alltfört gripa kring sig.

När företagen i den moderna s. k. strukturomvandlingens tecken måste helt stoppa eller inskränka driften drabbar detta hårt företagare och deras anställda, såväl arbetare som tjänstemän. För de anställda del utgör det ett rimligt krav att i god tid erhålla kännedom om befarad driftinställning eller mera omfattande inskränkning och därav föranledd »friställning». Många av de anställda är liksom företagen starkt rotfasta på orten, har kanske

Interpellation ang. skyldighet för företag att varsla om driftsnedläggning m. m.

egna hem eller våning i bostadsrättsföreningshus, har barn i skolåldern som man ogärna vill flytta eller anförsvarer som man inte lätt skiljer sig från. Särskilt för människor i mogen ålder är en omflyttning något som man inte brådstörtat vill bli nödgad till. De arbetsmarknadsmässiga omflyttningarna, hur ofrånkomliga de än kan vara, behöver tidsfrist för att icke vålla onödigt skada.

Stor uppmärksamhet synes böra fästas vid de problem som skapas av sådana ofta av statliga åtgärder vållade driftsnedläggelser eller mera omfattande driftinskränkningar. Vad gagnar det företagaren i en bransch om en företagare på annat område gynnas eller stödjdes av andra statliga strukturomvandlingsåtgärder? I synnerhet äldre anställda som vuxit fast i en bygd eller ett yrke kan inte heller hur som helst omplanteras och flyttas.

För kommuner, som råkar ut för att företag av med hänsyn till ortens förhållanden betydande omfattning stoppar, inskränker eller förflyttar driften och »friställer» personal, uppstår ofta stora problem. Kommunerna är ålagda att svara för ortens bostadsförsörjning och är ofta ekonomiskt engagerade i samband med förefintlig bostadsproduktion. De har ansvar för skolväsendet och över huvud taget beträffande åtskilligt som ingår i den service, som det allmänna överallt anses böra ordna. I en situation då svårigheterna växer men skatteunderlaget sjunker måste man säga sig att företagens anställda och kommunerna lika väl som arbetsmarknadsmyndigheterna har rätt att kräva att åtminstone bli informerade i god tid då större förändringar, inskränkningar, drift- och anställningsstopp, lika väl som — för myndigheternas del — utvidgningar, är att emotse. För kommunerna är inte minst detta senare av betydelse med hänsyn till kommunalt planeringsbehov. Kriser och arbetslöshet är givetvis huvudproblemen.

På ett företag som — kanske till och med genom samhällets ekonomiska politik — råkat i ekonomiska svårigheter måste ekonomiska anspråk givetvis lämpas därefter. Det framstår i vart fall som ett klart samhällsintresse att de berörda parterna i skälig, god tid skall erhålla besked om driftförändringar som i så avsevärd grad berör dem. Därför har också åter och åter framstötts gjorts åsyftande att skapa garantier för att så sker. Hittills har det väsentligen ansetts vara ett fackföreningsintresse som kan tillgodoses på avtalsvägen, och kraven på lagstiftning har — senast vid årets värriksdag — avvisats med hänvisning till den fackliga frivilliglinjen. Men enbart detta att kravet under åren upprepats på lagfäst skyldighet att varsla om sådana mera betydelsefulla förändringar visar att man icke finner nuläget tillfredsställande, särskilt med tanke på den allttjämt fortskridande företagsdöden på många håll. Inte minst framstår detta såsom berörts som ett kommunalt intresse.

När frågan om lagstadgad varseltid vid företagsnedläggelse eller större personalinskränkningar i våras framfördes i motioner avstyrktes dessa av ett enhälligt andra lagutskott. Det är således inte något partipolitiskt intresse som ligger till grund när den nu åter kommer igen. Men erfarenheter landet runt — inte minst från uppländska kommuner — nu i sommar har av mig uppfattats såsom innebärande goda skäl för att ånyo ställa frågan. Då motionärerna själva resignerade inför det eniga riksdagsutskottet syntes det likväl under hänvisning till hur mycket det gäller för så många människor och för kommunerna för mig uppenbart att så negativt bör icke detta problem behandlas.

Jag utbeder mig därför nu kammarens tillåtelse att till statsrådet och chefen för socialdepartementet få rikta frågan:

Är statsrådet villig att föranstalta om och för riksdagen framlägga förslag

avseende lagstadgad skyldighet för företag som avser att företaga driftnedläggning eller inskränkning av mera betydande omfattning att därom i god tid ge varsel åt såväl anställda — arbetare och tjänstemän — som kommuner och arbetsmarknadsmyndigheter?

På gjord proposition medgav kammaren, att ifrågavarande spörsmål finge framställas.

Meddelande ang. enkla frågor

Meddelades, att jämlikt § 20 i kammarens ordningsstadga följande enkla frågor denna dag framställts, nämligen

av herr *Hübinette* (h) till herr statsrådet och chefen för ecklesiastikdepartementet: »Avser herr Statsrådet vid-

Meddelande ang. enkla frågor
taga åtgärder för att gottgöra kommuner de utgifter som åsamkats dem i samband med inrättandet av arvodes-tjänster enligt SFS 1967: 271 om ändring i skolstadgan av den 6 juni 1962?»; samt

av herr *Wallmark* (h) till statsrådet fru *Odhnoff*: »Anser Statsrådet att ett uttalande om ansvarslöshet hos företrädare för svensk storindustri är ägnat att skapa förståelse för riksdags och regerings handlande i tider av sysselsättningssvårigheter?»

Justerades protokollsutdrag för denna dag, varefter kammarens sammanträde avslutades kl. 14.04.

In fidem

K.-G. Lindelöw

Tisdagen den 24 oktober

Kammaren sammanträdde kl. 16.00; och dess förhandlingar leddes av herr andre vice talmannen.

Upplästes följande till kammaren inkomna ansökningar:

Till riksdagens första kammare

Undertecknad anhåller härmed vördsam om ledighet från riksdagsarbetet under tiden den 27 oktober—den 4 november 1967 för deltagande i den svenska parlamentarikergruppens besök i Italien.

Stockholm den 24 oktober 1967

Nils Ståhle

Till riksdagens första kammare

Härmed får jag anhålla om tjänstledighet från riksdagsarbetet den 24—den 27 oktober 1967 för deltagande i EFTA:s ministermöte i Lausanne.

Stockholm den 20 oktober 1967

Gunnar Lange

Till riksdagens första kammare

Undertecknad anhåller härmed om befrielse från riksdagsarbetet under tiden den 29 oktober—den 4 november 1967 för utrikes resa.

Stockholm den 20 oktober 1967

Sven Aspling

De begärda ledigheterna beviljades.

Föredrogos och bordlades ånyo bevilningsutskottets betänkande nr 52 samt första lagutskottets utlåtanden nr 42—44, 48 och 52.

Anmälades och bordlades följande till kammaren överlämnade kungl. propositioner:

nr 144, med förslag till lag angående dels begränsad giltighetstid för lagen den 18 juni 1925 (nr 334) om rätt i vissa fall för nyttjanderättshavare att inlösa under nyttjanderätt upplåtet område, dels ändrad lydelse av 1 och 1 a §§ samma lag;

nr 145, med förslag till lag angående ändring i lagen den 26 november 1920 (nr 796) om val till riksdagen m. m.;

nr 146, med förslag till lag angående ändring i lagen den 28 februari 1958 (nr 52) om förlängning av tid för preskription av rätt till arv eller testamente; och

nr 147, med förslag till lag angående ändring i lagen den 14 maj 1954 (nr 243) om yrkesskadeförsäkring, m. m.

Interpellation ang. följderna för arbetsmarknads- och invandringspolitiken m. m. av en anpassning till Romfördraget

Herr BJÖRK (s) erhöll på begäran ordet och anförde:

Herr talman! Frågan om Sveriges anslutning till EEC har under senare tid diskuterats väsentligen från utrikespolitiska och förhandlingstaktiska synpunkter. De ekonomiska konsekvenserna av en anslutning, vilka i många avseenden är svåröverskådliga, har därvid i viss mån kommit att skjutas i bakgrunden. Ett relativt fylligt informationsmaterial står dock till förfogande som underlag för debatt om dessa aspekter av problemet. På ett område framstår hittills lämnad information som otillräcklig. Det gäller en even-

**Interpellation ang. följderna för arbetsmarknads- och invandringspolitiken m. m.
av en anpassning till Romfördraget**

tuell EEC-anslutnings inverkan på planeringen av vår arbetsmarknads- och invandringspolitik och i samband därmed på vår utlänningslagstiftning och våra strävanden att underlätta invandrarnas anpassning i det svenska samhället.

De här nämnda frågorna har under de senaste åren varit föremål för livlig debatt, dock utan nämnvärd anknytning till EEC-problematiken. Enighet synes råda om att vi även fortsättningsvis bör räkna med en rätt betydande invandring men att denna invandring måste regleras. Om den nämnda regleringens former och omfattning råder delade meningar. En tämligen bred enighet tycks vidare föreligga om att Sverige bör visa en hög ambitionsgrad, när det gäller anpassningsåtgärder för de invandrare vi är beredda att mottaga i vårt land, och att vi sålunda måste räkna med att avdela tillräckliga resurser för att de skall kunna uppleva sin rättsliga, ekonomiska, sociala och kulturella situation som i princip likvärdig med svenska medborgares.

Våra möjligheter att bedriva en politik enligt de ovan nämnda riktlinjerna synes emellertid obestriddligen påverkas för den händelse vi inom över-skådlig tid skulle få en överenskom-melse med EEC, innebärande en långtgående anpassning till Romfördragets förpliktelser. Romfördraget innehåller bl. a. bestämmelser om fri rörlighet för arbetskraften mellan medlemsländerna, och fördragets bestämmelser på denna punkt förutses få full tillämpning från 1 juli 1968. Det erbjuder emellertid svårigheter att erhålla en säker och detaljerad bild av vad denna frigörelse i praktiken betyder för medlemsstaterna. Vid diskussion om dessa frågor brukar det från EEC-håll framhållas, att problemet hittills haft marginell betydelse och att den största tillströmningen av arbetskraft till medlemsstaterna kommit från länder utanför EEC-området,

såsom Spanien, Portugal och Jugoslavien. Det torde också förekomma att medlemsstaterna i realiteten tillämpar administrativa bestämmelser, som inte helt står i överensstämmelse med Romfördragets anda. Den fortsatta utvecklingen på detta område är svåröverskådlig. För den händelse EEC-området väsentligt skulle utvidgas och Sverige skulle ingå däri, kan det väl inte utslutas att arbetskraftens rörlighet, särskilt i riktning mot vårt land, skulle få avsevärt större omfattning än nu och att vi kunde ställas inför problem, som hittills inte förutsetts i debatten om vår invandringspolitik.

Från arbetsgivarhåll har förekommit propåer om att Sverige redan nu borde anpassa sin utlänningslagstiftning till bestämmelser inom EEC-området och att vi borde uppjuka nuvarande restriktiva praxis i fråga om utländsk arbetskraft. Denna sammankoppling av EEC-problematiken och invandringsproblematiken förtjänar ökad offentlig belysning. För de fackliga organisationerna måste det vara av intresse att erfara i vad mån de på längre sikt kan väntas få inflytande över beviljande av arbetstillstånd för utlänningar inom låglöneyrken, för den händelse Sverige skulle få en omfattande överenskommelse med EEC. För den som önskar att Sverige skall ge här mottagna utlänningar en med svenska medborgare likvärdig behandling måste det vara angeläget att få klarhet i om en försvagad reglering av invandringen kan framtinga en sänkt ambitionsgrad mot bakgrund av otillräckliga resurser. En helt fri invandring skulle ju utan tvivel öka riskerna för uppkomsten av ett utlänningsproletariat i vårt land. En rad andra detaljproblem förtjänar också belysning, t. ex. i vad mån en tillämpning av nuvarande och framtida praxis inom EEC överensstämmer med de regler, som gäller för den gemensamma nordiska arbetsmarknaden.

Med hänvisning till vad som ovan

Interpellation ang. utnyttjande av järnvägarna för massgodstransporter inom skogs-närningen

anförts får jag anhålla om kammarens tillstånd att till statsrådet och chefen för inrikesdepartementet få rikta följande fråga:

Är statsrådet i tillfälle att lämna kammaren en redogörelse för de konsekvenser för vår arbetsmarknads- och invandringspolitik, vår utlänningslagstiftning och våra anpassningsåtgärder för invandrare som framstår som sannolika, om Sverige skulle uppnå en överenskommelse med EEC, innebärande en långtgående anpassning till Romfördragets förpliktelser?

På gjord proposition medgav kammaren, att ifrågavarande spörsmål finge framställas.

—————

Interpellation ang. utnyttjande av järnvägarna för massgodstransporter inom skogsnärningen

Ordet lämnades härefter till herr HÖGSTRÖM (s), som yttrade:

Herr talman! Enligt uppgifter i pressen kommer flottningen i Ångermanälven att upphöra år 1972. Vid den tidpunkten beräknas nämligen utbyggnaden av de två stora pappersbruken i Ådalen vara genomförd, och då erfordras för en god papperskvalitet, att virket till övervägande del är oflottat. Storleken av den virkesmängd som således måste landtransporteras har uppgivits till 30 miljoner kubikfot årligen. För närvarande flottas i Ångermanälven 50 miljoner kubikfot. Vid en sådan förändring av transportsystemet uppställer sig självfallet frågan: Har denna älvdal ett vägnät som vid denna tidpunkt tål den stora transportbelastning det då blir fråga om? Sannolikt måste frågan av berörda myndigheter besvaras nekande. Men enligt min mening finns det inom området möjlighet till en ur både ekonomiska och transporttekniska synpunkter god lösning av dessa transportproblem och det är att ut-

nyttja det järnvägsnät som löper parallellt utmed älven från Vilhelmina i Västerbotten över Hoting—Forsmo—Långele till Kramfors. En sådan lösning ligger också helt i linje med SJ:s syn på sina kommande arbetsuppgifter, sådana dessa redovisats i den nyligen utkomna publikationen »Vad pågår och planeras inom SJ». Där anföres bl. a.: »I den individuella försäljningen på massgodsområdet blir systemtransportlösningar av olika slag allt oftare aktuella. Rundvirket är ett sådant objekt. SJ och berörda industrier har här i samarbete skapat effektiva transportsystem med nya järnvägstransporter som följd.»

Med hänvisning till vad jag sålunda anfört anhåller jag om kammarens tillstånd att till statsrådet och chefen för kommunikationsdepartementet få ställa följande fråga:

Är herr statsrådet beredd redovisa de planer som kan föreligga när det gäller att utnyttja järnvägarna för massgodstransporter inom skogsnärningen?

Även denna anhållan bifölles.

—————

Meddelande ang. enkla frågor

Meddelades, att jämlikt § 20 i kammarens ordningsstadga följande enkla frågor denna dag framstälts, nämligen

av herr *Enarsson* (h) till herr statsrådet och chefen för jordbruksdepartementet: »Är Statsrådet beredd medverka till att de Vänerfiskare som på grund av kvicksilverförekomst mist sina utkomstmöjligheter hålles skadeslösa?»;

av herr *Strandberg* (h) till herr statsrådet och chefen för kommunikationsdepartementet: »Avser Statsrådet medverka till att jetflyg får start- och landningsmöjligheter på Bromma, varigenom snabbare flygförbindelser kan erhållas i inlandstrafiken, särskilt i vad avser övre Norrland?»; samt

av herr *Strandberg* (h) till herr statsrådet och chefen för civildepartementet: »Anser Statsrådet att sådana erfarenheter föreligger, att de numera hävdvunna fria avtalsförhandlingarna bör bli föremål för ingrepp från statsmakternas sida?»

Meddelande ang. enkla frågor
Kammarens sammanträde avslutades kl. 16.05.

In fidem
K.-G. Lindelöw

Onsdagen den 25 oktober

Kammaren sammanträdde kl. 14.00; och dess förhandlingar leddes av herr andre vice talmannen.

Justerades protokollet för den 17 in-
nevarande månad.

Upplästes följande till kammaren inkomna ansökningar:

Till riksdagens första kammare

Undertecknad anhåller härmed om tjänstledighet från riksdagsarbetet under tiden den 28 oktober—den 14 november 1967 för att fullgöra uppdraget som delegat vid FN:s befolkningskommissions session i Genève under motsvarande tid.

Stockholm den 25 oktober 1967

Ulla Lindström

Till riksdagens första kammare

Härmed anhålles om ledighet från riksdagsarbetet från och med den 27 oktober 1967 tills vidare för att såsom svensk delegat bevista Förenta Nationernas XXII generalförsamlings möte i New York.

Stockholm den 25 oktober 1967

Torsten Bengtson

Till riksdagens första kammare

Härmed hemställer jag om ledighet från riksdagsarbetet under tiden den 1 november till den 15 december för att såsom ombud delta i Förenta Nationernas generalförsamling.

Stockholm den 25 oktober 1967

Yngve Möller

De begärda ledigheterna beviljades, beträffande herr *Bengtson* för den tid, varunder han vore genom ifrågavarande uppdrag förhindrad att delta i riksdagsarbetet.

Ledighet från riksdagsgöromålen beviljades vidare herr *Andersson, Torsten*, för tiden till och med den 6 nästkommande november på grund av ett från honom inkommet, nu uppläst läkarintyg, utvisande att han till följd av bukbesvär vore sjukskriven för tiden till och med sistnämnda dag.

Föredrogs och hänvisades till lagutskott Kungl. Maj:ts proposition nr 144, med förslag till lag angående dels begränsad giltighetstid för lagen den 18 juni 1925 (nr 334) om rätt i vissa fall för nyttjanderättshavare att inlösa under nyttjanderätt upplåtet område, dels ändrad lydelse av 1 och 1 a §§ samma lag.

Föredrogs och hänvisades till konstitutionsutskottet Kungl. Maj:ts proposition nr 145, med förslag till lag angående ändring i lagen den 26 november 1920 (nr 796) om val till riksdagen m. m.

Föredrogs och hänvisades till lagutskott Kungl. Maj:ts propositioner:

nr 146, med förslag till lag angående ändring i lagen den 28 februari 1958 (nr 52) om förlängning av tid för preskription av rätt till arv eller testamente; och

nr 147, med förslag till lag angående ändring i lagen den 14 maj 1954 (nr 243) om yrkesskadeförsäkring, m. m.

Föredrogs ånyo bevillningsutskottets betänkande nr 52, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående godkännande av avtal mellan Sverige och Belgien för undvikande av dubbelbeskattning och för reglering av vissa andra frågor beträffande skatter på inkomst och förmögenhet.

Vad utskottet i detta betänkande hemställt bifölls.

Föredrogs ånyo första lagutskottets utlåtanden:

nr 42, i anledning av väckt motion om underrättelse i visst fall till part inför domstol om dom;

nr 43, i anledning av väckt motion angående testamentsbevakning;

nr 44, i anledning av väckt motion om straffrihet för mindre, oavsiktliga förselser;

nr 48, i anledning av väckta motioner om hävande av adoptivförhållande; och

nr 52, i anledning av väckta motioner angående tillsättandet av ledamöter i domkapitel.

Vad utskottet i dessa utlåtanden hemställt bifölls.

Interpellation om en familjepolitisk reform

Herr DAHLÉN (fp) erhöll på begäran ordet och anförde:

Herr talman! Nödvändigheten av en samlad familjepolitisk reform är uppenbar. Alltför länge har denna del av reformverksamheten stått i skymundan. Begreppet familjepolitik rymmer bl. a. direkta bidrag, såsom barnbidrag och familjebidrag, dels utformning av beskattningen så att den lättar bördan för barnförsörjarna samt dels åtgärder för barn tillsyn.

För att bli effektiv måste familjepolitikens olika delar ses som en helhet och därför också planeras i ett sammanhang. Förslag om barn tillsynen avlämnades för en tid sedan, och nu har också familjepolitiska kommittén framlagt sitt första betänkande. För denna kommittés del återstår att ta upp bl. a. frågan om ett eventuellt vårdnadsbidrag. Den statliga kommitté som behandlar skatteproblemen kommer enligt uppgift knappast att kunna vara färdig förrän om några månader.

Fråga uppkommer i detta läge huruvida det finns förutsättningar att påskynda kommittéarbetet så att en samlad planering över hela fältet kan företagas under den närmaste tiden.

Under hänvisning till det anförda anhåller jag om kammarens tillstånd att till statsrådet Odhnoff få ställa följande frågor:

1. Vilka åtgärder avser regeringen att vidtaga för att påskynda en familjepolitisk reform?

2. Hur bedömer regeringen utsikterna att förelägga vårriksdagen ett samlat förslag till familjepolitisk reform?

På gjord proposition medgav kammaren, att ifrågasvarande spørsmål finge framställas.

Interpellation ang. åtgärder i anledning av den ökade arbetslösheten

Ordet lämnades härefter till herr WERNER (vpk), som yttrade:

Herr talman! Enligt arbetsmarknadsstyrelsens arbetslöshetsräkning den 16 oktober fortsätter arbetslösheten att stiga. Enligt denna räkning uppgick antalet arbetslösa då till 34 100, vilket är 5 200 fler än föregående månad och 14 900 fler än i oktober 1966. Antalet lediga platser har samtidigt minskat till 26 000. Vid samma tid i fjol var antalet lediga platser 38 000.

Uppgången är markant i vissa skogslän som Norrbottens och Värmlands län. I Norrbotten noterar man den högsta oktobersiffran under 1960-talet med 2 716 arbetslösa, 747 fler än i september och 1 138 fler än i oktober i fjol. Enligt uppgifter har arbetsförmedlingarna i länet endast 430 lediga platser att erbjuda mot 715 förra året. Så få lediga platser har man inte haft på fem år.

För stockholms- och göteborgsregionerna registreras en sammanlagd ökning på 1 000 arbetslösa. Trots att exempelvis byggnadsverksamheten enligt konjunkturinstitutets septemberbarometer under tredje kvartalet kännetecknades av en uppgång som var större än den normala säsonguppgången kan byggnadsarbetarnas arbetslöshetskassa i Stockholm redovisa en markant ökning av antalet nyanmälda arbetslösa under september månad. Antalet nyanmälda arbetslösa ökade sålunda under september månad med 323. Motsvarande siffra förra året var 202. F. n. uppgår antalet arbetslösa byggnadsarbetare i Stockholm till 473, vilken siffra är ca dubbelt så hög som motsvarande siffra föregående år samma tid.

I konjunkturinstitutets redovisning noteras också en mycket kraftig ned-

gång under andra och tredje kvartalet av antalet tjänstemän inom industrin, och en fortsatt nedgång förutses under sista kvartalet 1967.

Arbetslösheten bland tjänstemännen ligger f. n. kring 1 500. Som jämförelse kan nämnas att Industritjänstemannaförbundet (SIF) så sent som i november i fjol redovisade 200 arbetslösa.

De av arbetsmarknadsstyrelsen redovisade siffrorna ger enligt min mening anledning till stor oro; inte minst med hänsyn till den ökning som säsongarbetslösheten inom olika branscher kommer att föra med sig. Utgångsläget inför vintersäsongen är alltså betydligt sämre än i fjol, då arbetslösheten under vintermånaderna uppgick som högst till 49 000.

Med hänvisning till vad som ovan anförts hemställer jag att till statsrådet och chefen för inrikesdepartementet få ställa följande fråga:

Vilka åtgärder förbereder regeringen i anledning av den redovisade kraftigt ökade arbetslösheten?

Även denna hemställan bifölles.

Anmäldes och bordlades en av fru Wallentheim avlämnad, av henne *m. fl.* undertecknad motion, nr 876, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 142, med förslag till lag angående omsorger om vissa psykiskt utvecklingsstörda, m. m.

Justerades protokollsutdrag för denna dag, varefter kammarens sammanträde avslutades kl. 14.08.

In fidem
K.-G. Lindelöw